

Sygn. akt I CSK 702/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z powództwa M. O.

przeciwko Bank w W.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z dnia 24 lutego 2021 r., sygn. akt I ACa 571/20,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od M. O. na rzecz Bank w W. 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki M. O. od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie z powództwa M. O. przeciwko Bank z siedzibą w Wiedniu o ustalenie należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7.10.2020 r., II CSK 670/19; z 24.02.2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna

nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący przytoczył przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tj. istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także, na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09).

Skarżący wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące unormowania przepisu art. 385 § 2 zd. 2 k.c., co związane jest z wykładnią wzorca umownego, którym posługuje się przedsiębiorca jakim jest bank, na niekorzyść konsumenta w takim zakresie, w jakim konsument zostaje

zobowiązany do dochodzenia na rzecz przedsiębiorcy (banku) roszczenia, które - mocą postanowień umowy - przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy (bankowi).

Skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania winien wykazać, że wyjaśnienie zagadnienia prawnego jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostaje w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11). Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10).

Przenosząc rozważania wprost na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że zagadnienie wskazane w skardze nie ma bezpośredniego wpływu na rozstrzygnięcie mając na uwadze podstawę faktyczną i prawną zaskarżonego orzeczenia. Sąd Apelacyjny uznał bowiem, że z zawartej umowy kredytu nie sposób wywieść, aby dokonując przelewu przyszłych praw kredytobiorców do odszkodowania przysługującym im z tytułu ubezpieczenia na życie, strony dążyły do osiągnięcia celu w postaci zwolnienia kredytobiorcy ze zobowiązania do spłaty kredytu a jej zapisy nie stanowiły świadczenia w miejsce wykonania w rozumieniu art. 453 k.c.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania; nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać jej podstaw ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia SN: z dnia 12 marca 2021 r. II CSK 4/20; z dnia 5 sierpnia 2020 r., II PK 53/19). Skarżący konstruując zagadnienie prawne odwołał się tymczasem do wzorca umownego o bliżej nieokreślonej treści,

zawierającej „niekorzystne dla konsumenta” zobowiązanie do dochodzenia na rzecz przedsiębiorcy (banku) roszczenia, które - mocą postanowień umowy - przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy (bankowi). Okoliczność, że powódka nie domagała się od pozwanego dokonania na jej rzecz przelewu praw z polisy ubezpieczeniowej, podniesiona została przez sąd meriti jedynie jako jeden z argumentów wskazujących na zaakceptowanie przez nią jego postępowania w przedmiocie zaniechania dochodzenia odszkodowania od zakładu ubezpieczeń. Kwestia legitymacji powódki do dochodzenia odszkodowania w istocie w sprawie nie była rozważana, stąd twierdzenie, że roszczenie z umowy ubezpieczenia przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy (bankowi), pomijając, że nie zostało w żaden sposób uzasadnione, pozostaje bez znaczenia dla wydanego rozstrzygnięcia. Tym niemniej należy wskazać, że w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażony został pogląd zgodnie z którym przelew wierzytelności jako taki nie powoduje zmiany zobowiązania. Każdorazowo o zakresie jego skutków prawnych decyduje stosunek wewnętrzny zobowiązania stanowiący przyczynę prawną przelewu (*causa cavendi*). Skutek rozporządzający umowy cesji wierzytelności przyszłych nie następuje z chwilą zawarcia umowy cesji, tylko wystąpienia zdarzenia objętego ryzykiem ubezpieczeniowym lub powstania innych okoliczności skutkujących obowiązkiem świadczenia. Skoro czynność przelewu dokonanego na zabezpieczenie ma charakter powierniczy, obejmuje przeniesienie przyszłych wierzytelności a nie obowiązków z polisy, to przed wstąpieniem wypadku ubezpieczeniowego (lub innej przyczyny skutkującej powstaniem obowiązku świadczenia przez ubezpieczyciela) cesja nie jest definitywna, a obie strony w pewnym zakresie pozostają nadal współuprawnione. Z tych względów przyjmuje się, że ubezpieczony - jako strona umowy ubezpieczenia nadal ma legitymację materialno-prawną, przelew dokonany przed wystąpieniem zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową nie wygasza obowiązków ubezpieczyciela wobec ubezpieczonego, który jako materialnie legitymowany może dochodzić równolegle wierzytelności (zob. wyroki SN z 28 marca 2018 r., V CSK 398/17 i z dnia 8 sierpnia 2003 r., V CK 169/02).

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. z uwzględnieniem § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

[SOP]

r.g.